

Aprenentatge servei a l'Hospitalet de Llobregat

Ens fa créixer

Enric Roldán Bermejo (coord.)

**Aprenentatge servei a
l'Hospitalet de Llobregat**

Ens fa créixer

Enric Roldán Bermejo
(Coordinador)

col·lecció/5
josefina gómez olivares

ceh
centre d'estudis
de l'hospitalet

© dels respectius autors dels capítols i del coordinador de l'edició.

© Centre d'Estudis de L'Hospitalet
Av. Josep Tarradellas, 44. (Espai Molí). 08901 L'Hospitalet de Llobregat
celh@celh.cat
www.celh.cat

Col·lecció/5 Josefina Gómez Olivares
Primera edició: març de 2015
ISBN: 978-84-937806-7-8
Dipòsit legal: B 4110-2015
Correcció: Montserrat Torra
Producció: Ambar Comunicació, SL (ambar@periodistes.org)
Dibuix de portada: Ladis Girona
Disseny de la portada: Creators, amb la col·laboració de Miquel Roldán i Víctor Vila

Qualsevol forma de reproducció, distribució, comunicació pública o transformació d'aquesta obra ha de comptar amb l'autorització escrita dels titulars de la propietat intel·lectual, excepte en el que la llei preveu expressament al respecte. La infracció d'aquests drets pot ser constitutiva de delictes contra la propietat intel·lectual (art. 270 i seg. del Codi penal). Tots els drets reservats.

Sumari

Presentació	9
Introducció.....	11
1. APS... AIXÒ QUÈ ÉS?.....	15
Per Roser Batlle Suñer, pedagoga, emprenedora social de la Xarxa Ashoka, membre del Centre Promotor d'ApS de Catalunya. Impulsora de l'ApS	
2. INVENTARI DE PROJECTES APS DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	27
Per Sara Plaza i Josep M. Tarrats, tècnics de la Regidoria d'Educació. Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	
3. INVENTARI HISTÒRIC DE PROJECTES APS DE L'HOSPITALET	31
Per Sara Plaza i Josep M. Tarrats	
4. ONZE PROJECTES D'APRENENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET	33
4.1. Apadrinament lector	
Per Rocío Fernández i M ^a José Laborda, de l'Escola Menéndez Pidal	
4.2. Conèixer és estimar	
Per Bengi Herrera de l'INS Bisbe Berenguer amb la col·laboració de Carme Ruiz i Núria Trilla, de l'Escola d'Educació Especial l'Escorça	
4.3. El barri camina	
Per Ester Badal, del Centre de Formació d'Adults Can Serra	
4.4. Estampa el bosc	
Per Anna Recio Macho i Montse Zaera García, de l'INS Bellvitge	
4.5 Fem empresa amb servei a la comunitat	
Per Begoña Leyva Fernández, del Centre Esclat	
4.6. Joves pel barri	
Per Núria Canillas i Merche García, de l'Esplai de la Florida	
4.7. La participació de les famílies a la secundària	
Per Bibiana Marín, del Grup Investigació-Acció Participativa de l'Hospitalet (GIAP-L'H)	
4.8. La xarxa del projecte Cicerone	
Per M ^a José Pérez i Núria Ramos, del Pla Educatiu d'Entorn	
4.9. El Taller Comunica dels estudiants d'ESADE a l'Hospitalet de Llobregat	
Per Jara Costa Duran, d'ESADE	
4.10. Trobades solidàries	
Per Mayte Ortega, del Centre Educatiu FAX i Anna Bonilla i Teresa Carmona, del Centre Ocupacional Can Serra	
4.11. ApS en bicicleta. El projecte Ho fem en bici?	
Per Jaume Agustí, de l'INS Torras i Bages	

5. QUÈ EN PENSEN, DE L'APRENTAGE SERVEI?	123
5.1. Jordi Ibáñez, director de l'INS Eduard Fontserè	
5.2. Pilar Massana, cap de l'Àrea Bàsica de Serveis Socials de Bellvitge i El Gornal	
5.3. Felipe Campos, director de l'Associació Educativa Itaca	
5.4. Blanca Solana, cap de negociat de la Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de l'Hospitalet de Llobregat	
5.5. Elena García, coordinadora pedagògica de l'INS Rubió i Ors	
5.6. Jordi Caballé, Servei Educatiu de l'Hospitalet	
5.7. José Manuel Reinoso, director de l'Escola Pau Vila	
5.8. Justo Herrera, president del Casal de Gent Gran de Sant Josep	
5.9. Ricard Vicente, director del Club d'Esplai Pubilla Cases-Can Vidalet	
5.10. Artur Vidal, assessor LIC de l'Hospitalet	
5.11. María José Pérez, coordinadora territorial del Pla Educatiu d'Entorn	
5.12. Jordi Roca, inspector d'Educació, inspector coordinador de l'Hospitalet	
5.13. Carmen Camacho, directora tècnica del Centre Ocupacional dels Tallers Bellvitge	
5.14. Lourdes Ruiz, directora pedagògica Secundària del Col·legi Pare Enric d'Ossó	
5.15. Lluís Esteve, Regidor d'Educació de l'Hospitalet de Llobregat	
6. QUÈ ENS DIUEN ELS ALUMNES QUE PARTICIPEN EN PROJECTES D'APRENTATGE SERVEI?	193
7. FAMILIARS I PERSONES ADULTES QUE HAN PARTICIPAT EN PROJECTES APS ENS DONEN ALGUNES OPINIONS	203
8. UN EXEMPLE DE CIUTAT QUE TREBALLA PER A L'APS: L'HOSPITALET DE LLOBREGAT	207
Per Enric Roldán Bermejo, El Casalet-Grup Permanent ApS l'Hospitalet	
9. DEU OPINIONS DES DE FORA DE L'HOSPITALET DE LLOBREGAT Martí Boneta i Carrera, Laura Campo, Giorgio Giuliani, Gené Gordó i Aubarell, Chantal Jouannet , Anna Ibarz Lozano, Ana María Scala Eduán, M. Dolores Sabater Puig, Marisol Uria, Pedro Uruñuel.....	215
10. PER QUINS MOTIUS VAL LA PENA FER APS?.....	225
Per Josep M. Puig Rovira, catedràtic de Teoria l'Educació a la Universitat de Barcelona i membre del Grup de Recerca en Educació Moral (GREM).	

Agraïments

*Les petjades de les persones que
van caminar juntes, mai s'esborren.*
Proverbi africà

A totes les escoles, instituts, entitats, serveis i a totes les persones que fan aprenentatge servei a l'Hospitalet. Molt especialment a totes aquelles que han col·laborat en l'elaboració d'aquest llibre.

Són aquestes:

Jaume Agustí
Ester Badal
Roser Batlle
Martí Boneta
Anna Bonilla
Jordi Caballé
Carmen Camacho
Laura Campo
Felipe Campos
Núria Canillas
Teresa Carmona
Jara Costa
Manuel Domínguez
Lluís Esteve
Rocío Fernández
Elena García
Merche García
Giorgio Giuliani
Gené Gordó
Bengi Herrera
Justo Herrera
Jordi Ibáñez
Anna Ibarz
Chantal Jouannet
Mª José Laborda
Begoña Leyva
Bibiana Marín
Pilar Massana
Mayte Ortega

8) APRENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

Mª José Pérez
Sara Plaza
Josep M. Puig
Núria Ramos
Anna Recio
José Manuel Reinoso
Jordi Roca
Carme Ruiz
Lourdes Ruiz
M. Dolors Sabater
Ana Maria Scala
Blanca Solana
Josep M. Tarrats
Núria Trilla
Marisol Uría
Pedro Uruñuela
Ricard Vicente
Artur Vidal
Montse Zaera

A Ladis Girona pels seus dibuixos;
i a l'Anna Clara Giordano per les seves traduccions de i a l'italià.

6. Què ens diuen alumnes que participen en projectes d'aprenentatge servei ?

Nadie es nunca tan pobre para que no pueda ofrecer nada a los otros.

Frase d'una nena d'un barri molt pobre de Bariloche

Alumnes de l'institut Rubió i Ors que han participat en els projectes Joves x Barri i Connecta Jove ens diuen:

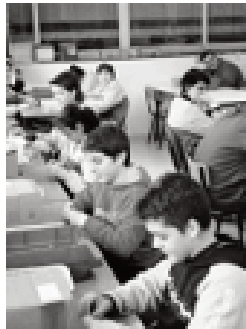
- A mi m'agraden els nens i les nenes, per això he anat a l'Esplai. També m'agrada jugar amb ells i a vegades els ajudo a jugar, així com a parlar amb ells. També els he d'ajudar a portar-los al parc.
- M'ho passava molt bé amb els nens, he après moltes coses que fan que no en tenia ni idea.
- A mi el projecte Joves x Barri m'ha agradat molt, m'ha ensenyat a tenir paciència amb els nens. Les monitores han sigut molt amables i m'han ajudat molt, mai m'oblidaré d'aquesta experiència.
- El projecte Connecta Jove m'ha ajudat a tenir més amics, a perdre la vergonya i m'alegro de poder ajudar els adults.
- En el projecte Connecta jove he après molt perquè ha estat una experiència única per a mi. M'encantaria repetir-la alguna vegada més. He conegut gent que és molt simpàtica.
- Per mi el Connecta Jove ha estat una experiència molt enriquidora, m'ha ajudat a tenir més paciència i a aprendre coses dels adults i demostrar que ells també poden aprendre de nosaltres. Sense cap dubte ho recomano i ho tornaria a fer.
- El Connecta Jove ha estat una molt bona experiència, ja que he après a tractar millor la gent, a tenir més paciència, etc. També he conegut moltes persones. Estaria bé poder repetir.

194) APRENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

- El projecte m'ha ensenyat moltes coses. M'ha agradat molt, ha estat molt divertit i espero continuar l'any que ve.
- El Connecta Jove ha estat una manera de poder parlar amb la gent gran i que ens escoltin i aprenguin de nosaltres, també m'ha agradat conèixer gent que treballa a l'esplai, les monitores, són increïbles i superhipermaca i encantadora, sobretot superamables i sempre ajudant. Ha estat genial i espero repetir.

Alumnes del Centre Educatiu FAX expliquen amb una frase el que significa per ells fer un projecte ApS:

- Aprendre a fer coses per bé i ajudar els altres
- Activitats amb altres persones, grups, centres...
- Fer coses per als altres sense esperar res a canvi
- Oferir un servei a un altre, aprenent tots dos
- Col·laborar amb gent que ho necessita
- Aprendre i ajudar la gent per créixer com a persona
- Col·laborar amb la societat
- Ajudar perquè ens ajudin a conviure
- Em fa sentir millor amb mi mateix
- Que puc estar amb persones diferents i utilitzar els meus coneixements
- He vist que no tinc paciència
- Conèixer altres formes de vida
- Més confiança en mi mateix i en els altres
- Millorar la convivència
- Sentir-me útil per un moment
- Res de nou
- Alegria, felicitat
- L'experiència d'ajudar

I ens fan un recull de paraules, sentiments que els fan recordar les jornades que van dedicar a fer projectes ApS:

rialles, ajuda, aprenentatge, entusiasme, alegria, col·laboració, superació, agraïment, felicitat, ensenyament, solidaritat, respecte, diversió, jocs, grup, companys, acompanyament, nerviosisme, activitat, esforç, entreteniment, cooperació, comprensió, satisfacció...

Els alumnes també donen consells als companys i companyes que el curs que ve faran els projectes ApS:

- Pots aprendre molt i és una bona experiència
- Cal tenir paciència, ganes d'implicar-te, iniciativa, ment oberta, ganes de col·laborar... finalment és molt útil
- Que no tinguin por
- Que facin tot allò que puguin per ajudar
- Que els tractin amb respecte

Més frases del alumnes després de les seves trobades solidàries amb les persones del Centre Ocupacional Can Serra:

- Teníem un repte, pujar unes escales que arribaven a una mena de torre. Ell es va esforçar molt, em va demanar que l'ajudés a baixar de la cadira, i que el pugés esglaó a esglaó. Li va costar molt però ho va aconseguir! **Va ser en aquest**

moment quan em vaig adonar que en aquesta vida amb esforç i empena tot és possible.

- Les persones del Centre Ocupacional tenen més capacitats de les que pensava.

- Com sempre, amb aquest projecte he après que des de ben petits tenim inquietuds, curiositat i ganes per fer bé les coses.

- Però el que em va sorprendre més és veure com aprenien a utilitzar l'ordinador tan ràpidament i com s'esforçaven, perquè **s'ha de deixar de pensar en limitacions i començar a pensar en possibilitats!**

- Em sentia molt bé perquè vaig comprovar que era capaç d'ajudar-los.

- Era molt interessant i divertit, el temps va passar molt ràpid, m'agradaria tornar a fer-ho.

- En aquest trimestre hem pres consciència de les dificultats d'alguns disminuïts.

- Ajudàvem gent que no sabia escriure, agafant imatges i modificant-les. Tot això m'ha fet sentir millor amb mi mateix perquè he fet un bé a una altra persona.

- Em va agradar perquè vaig veure les dificultats de les persones discapacitades a l'hora de moure's per la ciutat i interactuar amb l'entorn. Els vam ajudar i això em va fer sentir molt bé!

- Personalment, ha sigut una experiència nova i enriquidora.

- Anar al Cicerone ha sigut una experiència molt gratificant. He conegut persones que tot i la seva discapacitat, són persones amb les quals es pot passar una bona estona i riure amb elles. M'he adonat que aquestes persones s'esforcen per ser independents i feliços, i això es mereix un respecte molt gran.

- Hem passat moments únics amb ells. Va ser molt emocionant veure com es van aprendre els nostres noms i els van in-

tentar recordar cada dia, com s'emocionaven cada vegada que anàvem amb ells, i la il·lusió que els feia fer-nos una abraçada o donar-nos la mà mentre anàvem passejant.

- Ara sí, m'he adonat que aquestes persones tenen les mateixes emocions, i que les expressen sense cap vergonya, sentint-se orgullosos d'ells mateixos com pocs de nosaltres som capaços de fer.

- Quina veritat és que si vols, pots!

- Des de fa un mesos l'escola m'ha donat una oportunitat per poder gaudir d'una experiència inoblidable per a mi. L'ocasió de conèixer amb dos tipus de persones tan diferents com són un grup d'infants de dos a tres anys i un grup de persones amb discapacitats. .

- Des de la meua opinió he de dir que crec que generalment la gent que tracta amb aquests tipus de persones gaudeixen, tant amb els nens com amb les persones amb dificultats, ja que tenen una cosa en comú, la seva innocència. Ells no et jutgen per com ets i en molts casos fins i tot arriben a apreciar-te, cosa que t'omple de gratitud.

- Hem pogut aprendre a conèixer amb persones discapacitades i a la vegada donar a conèixer les dificultats que suposa per una persona que vagi amb cadira de rodes, caminador, etc. desplaçar-se per la ciutat amb normalitat.

198) APRENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

- Em sentia molt feliç d'ajudar persones que tenen disminució psíquica, això era molt fàcil. Em vaig sentir útil!
- Era la primera vegada que feia aquesta activitat i estic molt i molt contenta per haver-ho fet.

I algunes opinions d'Alumnes de l'Eduard Fontserè que van participar en el projecte Xarxa Jove:

- Aquest projecte m'ha aportat confiança...
- Molt positiu relacionar-me amb les persones grans i m'ha permès tenir més relacions amb els companys.
- Molt bona experiència. M'ha donat confiança... m'he sentit molt a gust...
- He après a saber relacionar-me amb gent que em porta molts anys de diferència. M'ha servit per tenir més paciència... a la gent gran li costa això de la informàtica.
- He après a parlar a la gent gran.
- He perdut la vergonya.
- M'ha aportat solidaritat, ensenyant a la gent adulta informàtica.
- He après a saber parlar en públic.
- Està molt bé ensenyar als adults...

Alumnes de l'INS Bisbe Berenguer que han participat en el projecte Conèixer és estimar amb els nois i noies del Centre Escorça ens diuen:

- Em vaig acostumar a netejar-li la baba i els mocs, i ja no em molestava com em passava els primers dies. Li encanten les coses que pengen per això sempre que pot m'agafa el cabell i li dic que em deixi, que em deixi anar i a poc a poc suament

li agafo la mà i em deixa anar el cabell. He anat provant que tots el dies hi hagi contacte, li vaig acarontant la cara, el cabell, li agafo les mans. M'encanta estar amb ella, és molt animada i agradable i tota l'estona que estic amb ella, estic somrient.

- El més dur per a mi és que no ens pugui veure, perquè encara que ens vagi reconeixent, no sap com som físicament. Cada dia que ens veiem li donem una abraçada o li fem carícies perquè sàpiga que estem allà, però moltes vegades ens aparta la mà. No sé ben bé per què. També li diem coses i parlem amb ella de tot allò que podríem fer al gimnàs, o del temps que fa... encara que no vulgui sempre la fem caminar i quan ja no vol fer-ho més, juguem una mica i li fem massatges.

- El segon dia el vaig tenir en braços tota l'hora, cantant-li cançons i parlant-li... he descobert que reacciona amb un somriure a l'escoltar: te vénis amb mi?

Alumnes dels instituts Pedraforca, Torras i Bages, Eduard Fontserè i Rubió i Ors que han participat en el projecte Cicerone fan els comentaris següents:

- Seria bo que tots els instituts fessin el projecte Cicerone perquè sentin el que nosaltres sentim quan fem aquesta activitat. I també perquè els estrangers no se sentin tan marginats i es

200) APRENENTATGE SERVEI A L'HOSPITALET. ENS FA CRÉIXER

puguin relacionar amb tothom.

- Tots hauríem de tenir una oportunitat en l'ensenyament de noves llengües i cultures. Jo m'ho he passat molt bé en aquest projecte i recomano que s'apunti gent nova amb ganes d'ajudar els altres.

- M'he sentit molt contenta per haver ajudar els companys de l'Aula d'Accollida que a poc a poc han anat creixent.

- Crec que totes les escoles haurien de provar-ho, per donar més facilitat d'aprendre i, a més, d'una manera molt divertida.

- En aquest projecte, he après moltes coses i a veure el món des d'un altre punt de vista en el qual tot no és tan fàcil. És un projecte molt acollidor.

- M'ha agradat molt ajudar i he après a veure les coses de manera diferent.

- Ha estat una experiència inoblidable i molt reconfortant.

- Ens ha agradat perquè he après coses i també a valorar les persones i no jutjar-les.

- Voldríem fer més activitats i sortides amb els nois i noies de l'aula d'acollida i que el projecte tingués més sessions.

- Em vaig sentir molt satisfeta quan anava a l'aula d'acollida i em vaig divertir molt amb ells. Al principi tenia una opinió i una informació errònia perquè quan els vaig conèixer eren molt diferents del que jo pensava.

- M'ha agradat molt conèixer gent nova i ajudar-los a entendre millor l'altra gent. Perquè eren molt diferents del que jo pensava.

- He conegut les dificultats dels nois que abandonen el seu país.

- Hem après a posar-nos al lloc de l'altre.

- Hem ajudat els altres.

- Crec que ajuda els altres a integrar-se.
- Serveix per relacionar-nos amb els altres.
- He après a no jutjar els altres per l'aparença.
- Hem après a escoltar.
- Hem d'ajudar més les persones que són noves a l'Hospitalet.
- M'ha agradat molt tenir converses amb els nois i noies de l'aula d'acollida.
- He tingut la sensació d'ajudar els altres.
- M'han agradat molt les sortides que hem fet per conèixer el barri.
- Aquest projecte m'ha servit per parlar una mica més català.
- M'ha servit per saber que és difícil viure en un país que no és el teu.
- La meva participació en el projecte Cicerone ha estat un viatge a l'autoconeixement. Estic convençut que m'ha fet créixer com a persona.